

Nynäshamns Naturskyddsförening

Sakab AB

Att. Ulrika Wievegg

692 85 Kumla

ulrika.wievegg@sakab.se, info@sakab.se

2014-10-30

SYNPUNKTER på samrådshandling 2014-09-19: Verksamheter i Stora Vika kalkbrott

Vi har tagit del av ovanstående samrådshandling från Sakab (fortsättningsvis ”bolaget”) och var dessutom representerade på samrådsmötet i Stora Vika 2014-10-09. Vi lämnar i detta skede nedanstående synpunkter och ber att fortsättningsvis få tillhöra samrådsgruppen.

Inledningsvis vill vi framhålla att bolagets tänkta verksamhet skulle ske i ett ur naturvärdessynpunkt mycket speciellt område. I Nynäshamns kommuns översiktliga naturinventering 1988-90 åsätts kalkstensbrottet med omgivande marker högsta möjliga naturvärde (klass I). Vidare konstateras att markerna har unika naturvärden med arter som inte förekommer någon annanstans i Sverige och att ”de delområden som givits högsta klassning bör inte under några omständigheter exploateras” (s. 119). Naturinventeringen föreslår att naturreservatsbildning bör övervägas. De ytterst höga naturvärdena har senare dokumenterats ytterligare, exempelvis genom entomologiska och botaniska inventeringar. De flesta finns samlade på vår hemsida <http://nynashamn.naturskyddsforeningen.se/fjarilarnas-marker-i-stora-vika/>. Exempelvis rapporterade Göran Palmqvist (2014) i sin senaste inventering av Stora Vika-området fynd av 47 rödlistade fjärilsarter.¹ Till dessa hör apollofjäril, som i Stora Vika har sin enda fastlandslokal i Stockholms län. Naturvärdena och även de kulturhistoriska värdena har manifesterats genom att en natur- och kulturstig (”Fjärilsstigen”) inrättades 2007 runt kalkstensbrottet. Fjärilsstigen har blivit ett populärt besöksmål och området runt kalkstensbrottet utnyttjas flitigt för rekreation av såväl boende i Stora Vika som besökare.

De höga naturvärdena gör att alla verksamheter som på något sätt kan minska dem bör förhindras. Den pågående verksamheten i kalkstensbrottet har gjort att naturvärdena är tillbakaträngda redan idag. Bolagets föreslagna verksamhet, och den ökning av övrig verksamhet som denna skulle möjliggöra, utgör ett ytterligare hot mot naturvärdena.

Till detta ska läggas ovanligt höga geologiska värden, som har gjort att kalkstensbrottet sedan länge har använts som geologisk exkursionslokal.

Vi konstaterar också att den föreslagna verksamheten inte har stöd utifrån Nynäshamns kommuns översiktsplanering.

---

¹ Palmqvist, G., 2014. Fjärilsfaunan i Stora Vika i Nynäshamns kommun. Sammanställning av rödlistade arter med kommentarer och naturvårdsintressanta arter samt dagfjärilsarter som är dokumenterade från området. Rapport till Nynäshamns kommun och Nynäshamns Naturskyddsförening, 2014-04-16.

Vidare innebär de idag gällande miljö kvalitetsnormerna för Fållnäs viken (god ekologisk status 2021 och god kemisk status 2015) att den nuvarande ekologiska statusen måste förbättras från otillfredsställande till god fram till 2021, och den kemiska statusen får inte försämrats. Vi kan inte se annat att den föreslagna verksamheten innebär en tillförsel av belastande ämnen för Fållnäs viken och kommer således inte att bidra till att förbättra den ekologiska statusen eller bidra till att bibehålla den kemiska statusen. Därför är den föreslagna verksamheten inte heller acceptabel utifrån ett vattenmiljöperspektiv.

Allt detta gör att vi motsätter oss den av bolaget föreslagna verksamheten.

Som mer specifika synpunkter vill vi framföra följande:

- Vi instämmer i att verksamheten förutsätter en dispens enligt artskyddsförordningen, med tanke på förekomsten av apollofjäril, större vattensalamander och hasselsnok. Samtliga tre arter är N-märkta arter i bilaga 1 till artskyddsförordningen, och kräver noggrant skydd. Det är förbjudet att skada eller förstöra arternas fortplantningsområden eller viloplåtar. Bolaget måste visa att de här tre arterna inte påverkas av verksamheten, och då ta hänsyn till att stora bestånd av apollofjärilens värdväxt vit fetknopp finns i kalkstensbrottet och längs kalkstensbrottets väggar (Palmqvist och Söderqvist, 2014)², och att den större vattensalamandern inte enbart är beroende av den norra sjön i kalkstensbrottet utan behöver även en lämplig omkringliggande miljö eftersom den en stor del av året uppsöker terrestra miljöer. Varje negativ påverkan på apollofjärilens värdväxter och den större vattensalamanderns livsmiljö ökar risken för att arterna försvinner från området.
- Andra arter som potentiellt kan påverkas starkt av verksamhet inne i kalkstensbrottet är fladdermöss. Vi har vid fältbesök erfarit indikationer på att fladdermusfaunan kan vara rik. Det är därför angeläget att bolaget genomför en fladdermusinventering.
- Bolaget måste utveckla sin motivering för varför utfyllnaden av den södra brottsjön inte är fråga om en deponi.
- Bolaget måste också utveckla sin motivering för varför det finns särskilda skäl för dispens mot förbudet mot markavvattning.
- Bolaget har inte studerat alternativa lokaliseringar för verksamheten och har således inte visat att den föreslagna lokaliseringen är den som leder till ”minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö” (MB 2 kap. 6 §).
- Bolagets egna mätningar av föroreningar i grundvatten och partiklar indikerar att det ställvis kan finnas höga halter av föroreningar i området runt kalkstensbrottet, jfr vad som står om GW3 i samrådshandlingen (s. 16). Vatten från den södra brottsjön ska vid

---

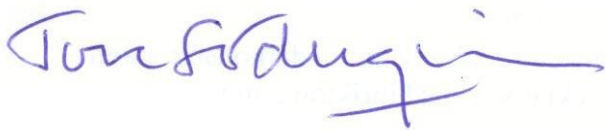
² Palmqvist, G., Söderqvist, T., 2014. Vit fetknopp i kalkstensbrottet i Stora Vika. Observationer från fältbesök 2014-06-06.

tömningen och därefter ledas till marker och vattendrag väster om brottet. Om föroreningar finns i eller i anslutning till dessa marker och vattendrag finns en ökad risk för att föroreningar sätts i rörelse. Bolaget måste därför närmare undersöka förekomsten av föroreningar i marken i och kring de områden som kommer att påverkas av de ökade vattenflödena.

- Vad menas med ”behovsbaserad” provtagning (s. 23)? Vad avgör om ett behov av provtagning finns eller inte?
- Bolaget måste visa att förorenande ämnen från återfyllnadsmaterial och annat avfall som avses att hanteras i brottet inte kommer att spridas via sprickor i berget. Om spridning via sprickor sker blir vattnet inte föremål för den planerade vattenreningen.
- Bolaget måste utveckla sin beskrivning av hur många transporter till lands och till sjöss som verksamheten leder till, och vilka miljö- och hälsoeffekter till lands och till sjöss dessa medför. Bland miljöeffekterna som måste beskrivas noga är damning till följd av transporterna, eftersom damningen kan påverka omgivande växtlighet negativt – växtlighet som kan vara av stort värde för områdets fjärilsfauna.
- Vid bedömning av bullrets inverkan måste hänsyn tas till att det i praktiken är felaktigt att beskriva de omgivande markerna som en del av ett industriområde. Tvärtom används markerna mycket för rekreation av närboende och besökare, t.ex. längs Fjärilsstigen.

Med vänlig hälsning

NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

Tore Söderqvist
ordförande

Nynäshamns Naturskyddsförening

** Vi har ca 700 medlemmar och är Naturskyddsföreningens lokalkrets i Nynäshamns kommun **

Postadress: c/o Söderqvist, Norr Källstavägen 9, 148 96 Sorunda

Hemsida: www.nynashamn.naturskyddsforeningen.se

E-post: nynatur@hotmail.com

Tfn, ordf. Tore Söderqvist: 076-2475796

Följ oss på Facebook: www.facebook.com/nynashamnsnaturskyddsforening